

Rigsrevisionens notat om beretning om
**statens udbud af it-drift
og -vedligeholdelse**

revision
revision

revision

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 8/2016 om statens udbud af it-drift og -vedligeholdelse**

7. april 2017

RN 1104/17

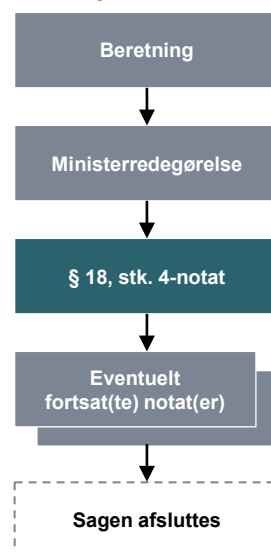
Udenrigsministerens redegørelse af 25. januar 2017
Undervisningsministerens redegørelse af 30. januar 2017
Økonomi- og indenrigsministerens redegørelse af 2. februar 2017
Miljø- og fødevareministerens redegørelse af 2. februar 2017
Transport-, bygnings- og boligministerens redegørelse af 7. februar 2017
Forsvarsministerens redegørelse af 10. februar 2017
Beskæftigelsesministerens redegørelse af 14. februar 2017
Energi-, forsynings- og klimaministerens redegørelse af 20. februar 2017
Erhvervsministerens redegørelse af 21. februar 2017
Børne- og socialministerens redegørelse af 22. februar 2017
Skatteministerens redegørelse af 22. februar 2017
Uddannelses- og forskningsministerens redegørelse af 22. februar 2017
Udlændinge- og integrationsministerens redegørelse af 22. februar 2017
Ministeren for offentlig innovations redegørelse af 22. februar 2017
Sundhedsministerens redegørelse af 7. marts 2017
Justitsministeren redegørelse af 24. marts 2017

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som ministerierne har iværksat og vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

KONKLUSION

Skatteministeren har oplyst, at der arbejdes målrettet og prioriteret med at muliggøre en udbudssætning af de kontrakter, der aldrig har været udbudt, og justitsministeren konstaterer, at der er behov for en styrket og fokuseret indsats for at bringe kontraktforholdene i orden snarest muligt.

Finansministeriet har taget initiativ til at genoptage arbejdet med at understøtte institutionernes styring af udliciteret it-drift og -vedligeholdelse med henblik på at sikre langsigtede og sparsommelige løsninger.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Skatteministeriets og Justitsministeriets arbejde med at udbyde de kontrakter, der aldrig har været udbudt
- ministeriernes arbejde med de kontrakter, hvor Rigsrevisionen vurderede, at der var risiko for leverandørafhængighed og indikationer på, at kontrakterne var indgået med begrænset konkurrence
- Finansministeriets arbejde med at understøtte institutionernes styring af udliciteret it-drift og -vedligeholdelse med henblik på at sikre langsigtede og sparsomme løsninger.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i december 2016 en beretning om statens udbud af it-drift og -vedligeholdelse. Beretningen handlede om, hvorvidt de statslige institutioner har arbejdet tilstrækkeligt med at undgå at blive afhængige af it-leverandører, når de udliciterer it-drift og -vedligeholdelse.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at 8 større kontrakter vedrørende it-drift og -vedligeholdelse aldrig havde været udbudt.

Statsrevisorerne fandt det desuden utilfredsstillende, at der i 24 ud af 72 gennemgåede kontrakter var risiko for leverandørafhængighed og indikationer på, at kontrakterne var indgået med begrænset konkurrence.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministeriernes redegørelser

5. Det fremgår af ministerredegørelserne, at ministrene generelt er enige i, at det er vigtigt at undgå leverandørafhængighed og at sikre reel konkurrence.

Kontrakter, der aldrig er blevet udbudt

6. Statsrevisorerne bemærkede, at de fandt det utilfredsstillende, at 8 større kontrakter vedrørende it-drift og -vedligeholdelse aldrig havde været udbudt. Kontrakterne tilhører SKAT, Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen, og de samlede kontraktudgifter svarer til 19 % af kontraktudgifterne til større kontrakter vedrørende it-drift og -vedligeholdelse i staten. Statsrevisorerne fandt det endvidere utilfredsstillende, at SKAT, Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen ikke havde haft tilstrækkeligt fokus på at konkurrenceudsætte og udbyde kontrakterne og reducere afhængigheden af leverandørerne. Desuden bemærkede de, at det var utilfredsstillende, at der var risiko for, at de statslige institutioner som følge af manglende (gen)udbud ikke havde draget nytte af det generelle prisfald og den teknologiske udvikling på området.

7. Skatteministeren oplyser, at SKAT bl.a. er udfordret af, at en større del af deres forretningskritiske it-systemer er baseret på forældet teknologi samt uklare rettigheder til programmer og systemdokumentation, hvorfor drift og vedligeholdelse af it-systemerne ikke umiddelbart kan udbudssættes. Ministeren oplyser dog samtidig, at et centralt element i regeringens investeringsplan "Et nyt skattevæsen" er at påbegynde den nødvendige udskiftning af it-systemerne, og at SKAT som led heri arbejder målrettet og prioriteret med at muliggøre en udbudssætning af de i beretningen nævnte it-kontrakter.

Justitsministeren konstaterer i sin redegørelse, at Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen har en række kontrakter, særligt angående de ældre legacy-systemer, hvor der er behov for en styrket og fokuseret indsats for at bringe kontraktforholdene i orden snarest muligt.

Justitsministeren oplyser, at Rigspolitiet har igangsat initiativer, der skal sikre, at de inden udgangen af 2017 har gennemført udbud af systemporteføljen hos CSC, og at de øvrige kontrakter vedrørende it-drift og -vedligeholdelse vil blive konkurrenceudsat løbende fra 2017. De mest veldokumenterede systemer udbydes først, mens der sideløbende arbejdes på at skabe den nødvendige dokumentation for de resterende systemer. Justitsministeren oplyser desuden, at Domstolsstyrelsen forventer, at styrelsen inden udgangen af 2017 har gennemført udbud af kontrakten om applikationsvedligeholdelse.

Endelig oplyser justitsministeren, at Rigspolitiet på baggrund af en analyse af Justitsministeriets køb af konsulentytelser har iværksat en række tiltag, der generelt skal sikre overholdelse af udbudsreglerne i Rigspolitiet.

8. Rigsrevisionen vil fortsat følge Skatteministeriets og Justitsministeriets arbejde med at udbudssætte de kontrakter, der aldrig har været udbudt.

Konkurrenceudsættelse af udbudte kontrakter

9. Statsrevisorerne bemærkede, at det var utilfredsstillende, at der i 24 ud af 72 gennemgåede kontrakter var risiko for leverandørafhængighed og indikationer på, at kontrakterne var indgået med begrænset konkurrence.

Det fremgik af beretningen, at kontrakterne enten havde en løbetid på mere end 7 år, eller at institutionerne kun havde modtaget ét konditionsmæssigt tilbud. De i alt 24 kontrakter vedrørte bl.a. Uddannelses- og Forskningsministeriet, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, Forsvarsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet, Finansministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Justitsministeriet.

10. Uddannelses- og forskningsministeren oplyser, at it-drift og -vedligeholdelse er et økonomisk og administrativt vigtigt område, hvorfor ministeren deler Rigsrevisionens opfattelse af, at det er væsentligt at undgå leverandørafhængighed og sikre en reel konkurrence-situation i forbindelse med udbud af it-kontrakter. Ministeren oplyser endvidere, at Uddannelses- og Forskningsministeriet allerede inden udbuddet af det studieadministrative system (SIS) havde besluttet at udfase systemet, og at ministeriet derfor vurderede, at interessen blandt mulige leverandører for at byde på et SIS, som var under afvikling, ville være begrænset.

Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyser, at kontrakten vedrørende DMI's supercomputere reelt kun havde en kontraktlængde på 7 år (selv om det af beretningen fremgår, at kontraktperioden samlet set strækker sig over 8 år), idet kontrakten også dækkede en udviklingsperiode på 1 år. Ministeren oplyser endvidere, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet i øvrigt tager beretningen til efterretning.

Forsvarsministeren oplyser, at ministeren er enig i, at det er vigtigt at konkurrenceudsætte it-kontrakter med passende hyppighed af hensyn til de faldende priser på markedet, men at kontrakten samtidig bør have en vis længde af hensyn til stabiliteten i driften og leverandørens initialomkostninger. Ministeren oplyser endvidere, at det er disse hensyn, der har haft betydning for Forsvarsministeriets fastlæggelse af længden på sine kontrakter.

Sundhedsministeren oplyser, at Sundhedsdatastyrelsen, som opfølgning på beretningen, er ved at forberede genudbud af kontrakterne vedrørende Fælles Medicinkort.

11. De øvrige ministre – finansministeren, beskæftigelsesministeren, udlændinge- og integrationsministeren samt justitsministeren – forholder sig ikke konkret til genudbud eller ændringer i de 24 kontrakter, der omtales i beretningen, men forholder sig generelt til fremtidige kontraktindgåelser, som eksemplerne nedenfor viser.

Ministeren for offentlig innovation oplyser således, at ministeren er enig i, at det er vigtigt med hensigtsmæssige og sparsommelige udbud af it-drift og -vedligeholdelse, hvorfor Finansministeriet fortsat vil have det som opmærksomhedspunkt at sikre høj kvalitet for pengene og en sund konkurrencesituation. Derudover oplyser beskæftigelsesministeren, at beretningen har givet anledning til, at Beskæftigelsesministeriet har iværksat et arbejde med at opdatere ministeriets tjekliste for kontraktindgåelse. Endvidere oplyser udlændinge- og integrationsministeren, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i forbindelse med konkurrenceudsættelsen af ministeriets it-systemer har fokus på at forebygge afhængighed af specifikke leverandører, og at ministeriet har udarbejdet en proces for kontraktindgåelse, hvor alle nye kontrakter eller genforhandling af tidligere indgåede kontrakter skal godkendes af ministeriets Koncern It. Endelig oplyser justitsministeren, at ministeren tager til efterretning, at kontraktperioder for it-drift og -vedligeholdelse som hovedregel bør holdes på maksimalt 7 år for at understøtte konkurrenceudsættelsen, og at Justitsministeriet vil tage højde for det ved fremtidige kontraktindgåelser.

12. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at ministerierne har fokus på at sikre konkurrenceudsættelse i forbindelse med udbud af fremtidige kontrakter vedrørende it-drift og vedligeholdelse. Rigsrevisionen vil fortsat følge ministeriernes arbejde med de kontrakter, hvor undersøgelsen viste, at der efter Rigsrevisionens vurdering var risiko for leverandørafhængighed og indikationer på, at kontrakterne var indgået med begrænset konkurrence.

Kontraktbestemmelserne i institutionernes seneste kontrakter

13. Statsrevisorerne bemærkede med tilfredshed, at de 28 institutioner, der indgik i undersøgelsen, ved seneste kontraktindgåelse havde tilstræbt at sikre uafhængighed og mulighed for at skifte leverandør ved udformningen af kontrakter om it-drift og -vedligeholdelse.

Det fremgik også af beretningen, at Finansministeriet siden 2012 havde arbejdet med at understøtte institutionernes styring af udliciteret it-drift og -vedligeholdelse med henblik på at sikre langsigtede og sparsommelige løsninger. Arbejdet var dog blevet sat i bero i 2015. Rigsrevisionen anbefalede derfor, at Finansministeriet genoptog arbejdet.

14. Ministeren for offentlig innovation oplyser, at arbejdet med at udarbejde en standard-driftskontrakt er genoptaget og forventes afsluttet i 2018. Endvidere har ministeren igangsat arbejdet med en ny statslig it-strategi, som skal professionalisere styringen af it i staten, herunder it-drift. Ministeren forventer at strategien vil bestå af en række konkrete initiativer, der skal bistå med at adressere udfordringerne på det statslige it-område og sikre fortsat fokus på effektiv resurseudnyttelse, herunder jævnlig konkurrenceudsættelse. Ministeren bemærker desuden, at Rigsrevisionens undersøgelse viser, at der er behov for denne it-strategi.

15. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Finansministeriet har genoptaget arbejdet, og vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om Finansministeriets arbejde med at understøtte institutionernes styring af udliciteret it-drift og -vedligeholdelse med henblik på at sikre langsigtede og sparsommelige løsninger.